

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Udenrigsministeren har meddelt mig, at han ønsker at give den tidligere anmeldte redegørelse om principperne for Danmarks bistand til udviklingslandene skriftligt og ikke som tidligere meddelt mundtligt.

Eksemplarer af redegørelsen vil blive omdelt, og den vil blive optaget i Folketingstidende og blive sat til forhandling fredag den 7. november.

Medlemmer af folketinget Anders Poulsen (V), Christophersen (V), Ellemann-Jensen (V) og Ivar Hansen (V) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Fradrag for udgifter til bistand i skattesager). (Lovforslag nr. L 55).

I skrivelse af gårs dato meddeler fiskeriministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om administration af Det europæiske økonomiske Fællesskabs forordninger om etablering af en fælles strukturpolitik for fiskerisektoren og om den fælles markedsordning for fiskerivarer m. v.

(Lovforslag nr. L 58).

Indfødsretsudvalget har afgivet:

Betænkning over forslag til lov om indfødsrets meddelelse. (Lovforslag nr. L 15).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Skriftlig redegørelse:

Redegørelse af 31. oktober 1980 om principperne for Danmarks bistand til udviklingslandene.

(Redegørelse nr. II).

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

1. Det er efterhånden 2½ år siden folketinget sidst har haft lejlighed til at drøfte principperne for den danske bistand til udviklingslandene. Samtidig har den danske udviklingsbistand i den seneste tid været genstand for en betydelig offentlig debat med udgangspunkt i den svenske økonom professor Gunnar Myrdals kritik af hele den

vestlige verdens bistand og især i statsrevisorerne og rigsrevisionens kritik af en række konkrete danske bistandsprojekter. På denne baggrund har jeg fundet det rigtigt at give folketinget en samlet redegørelse for de principper, som regeringen lægger til grund ved administrationen af loven om internationalt udviklingssamarbejde.

2. Udviklingssamarbejdet mellem de industrialiserede lande og u-landene har stået på gennem ca. 20 år. Ser vi på udviklingen i u-landenes situation gennem denne periode, er det ikke et entydigt billede, der tegner sig.

Vi kan notere, at en række u-lande har haft en økonomisk vækst, som er langt større end den vækst, vi havde i vores del af verden, da vi i forrige århundrede begyndte udviklingen mod de industrialiserede samfund, som vi kender i dag.

Vi kan ligeledes konstatere, at der er sket visse fremskridt med hensyn til sundhedsforholdene og middelevælderen i de fleste u-lande. Der er sket fald i den andel af befolkningen, der er analfabeter. Der er tegn på, at befolkningstilvæksten er begyndt at aftage bl. a. i de meget folkerige lande i Asien.

Det ville ikke være rigtigt at sige, at disse positive træk er resultat af udviklingsbistanden. Bistanden har i gennemsnit udgjort en beskedent del sammenlignet med udviklingslandenes egen indsats. Der er dog ikke tvivl om, at bistanden har spillet en rolle.

3. Uanset disse positive træk kan de sidste 20 år bedst karakteriseres som en periode med voksende ulighed.

Svælget mellem de industrialiserede lande og landene i den 3. verden er vokset. Også mellem udviklingslandene indbyrdes er forskellen øget. De lande, der ved begyndelsen af 1970'erne var de fattigste, er saktet yderligere agterud.

Det står desværre også klart, at den økonomiske vækst ikke i lige høj grad er kommet alle befolkningsgrupper til gode. Alt tyder på, at indkomstfordelingen i en række udviklingslande har ændret sig til ugunst for de fattigere befolkningsgrupper.

Den absolutte fattigdom er stadig livets vilkår for store dele af u-landenes befolkninger. Der gives næppe noget præcist tal for gruppen af absolut fattige, men der er tale om hundreder af millioner mennesker. Absolut fattigdom indebærer ikke bare en lav eller slet ingen indtjening. Absolut fattigdom inde-

[Udenrigsministeren]

bærer underernæring eller fejlernæring, dårligt helbred uden mulighed for sygdomsbehandling, ingen eller kun ringe skolegang og uddannelse.

4. Udsigterne for 1980erne er alt andet end lyse for udviklingslandene som helhed. Også flere af de udviklingslande, der har haft en betydelig industriel udvikling i 1970erne, står over for store problemer. Det almindelige økonomiske tilbageslag, som vi selv har alvorlige problemer med, rammer u-landenes svage økonomier endnu hårdere.

Det er derfor naturligt, at de internationale forhandlinger mellem industrilande og udviklingslande om en ny økonomisk verdensorden – den såkaldte Nord-Syd-dialog – tillægges stadig større betydning af udviklingslandene.

Senest har også Brandtkommissionen understreget nødvendigheden af, at der sker fremskridt i Nord-Syd-dialogen, bl. a. med henvisning til den gensidige afhængighed og de fælles interesser mellem industrilande og udviklingslande. Regeringen har allerede givet udtryk for støtte til Brandtrapportens hovedsynspunkter og vil fortsat arbejde for, at rapportens forslag bliver inddraget i de internationale forhandlinger.

5. Det må betegnes som skuffende, at der ikke på FNs ekstraordinære generalforsamling i august-september i år blev opnået enighed om iværksættelse af en ny global forhandlingsrunde. Samtidig er det dog glædeligt, at der blev opnået principiel enighed om en ny udviklingsstrategi for 1980erne, som forventes endeligt vedtaget på FNs igangværende 35. generalforsamling.

Udviklingslandene er med rette tilbøjelige til at se industrilandenenes vilje til at yde udviklingsbistand som et praktisk udtryk for rækkevidden af deres solidaritet med den 3. verden. Forhandlingerne i FN resulterede i en række formuleringer, der var mindre imødekommende over for u-landene, end vi kunne have ønsket os. Det må dog anses for et fremskridt, at det i den nye udviklingsstrategi fastslås, at industrilandene skal udfolde effektive bestræbelser på at nå en statslig bistand på 0,7 pct. af bruttonationalproduktet i 1985 og i hvert fald ikke senere end i sidste halvdel af 1980erne. Det fastslås samtidig, at stigningen i bistanden skal fortsætte herudover med henblik på at nå 1 pct.-målet så snart som muligt.

Det er regeringens håb, at alle industrilande – også de østeuropæiske – vil se vedtagelsen som en alvorligt ment forpligtelse til hurtigt at øge bistanden, således at målene i praksis nås i løbet af få år. Hidtil har som bekendt kun Norge, Sverige, Holland og Danmark opfyldt 0,7 pct.-målet, som allerede var målsætningen for det 2. udviklingstiår.

6. Naturligvis må emner som handelspolitik, valutapolitik, betalingsbalanceproblemer osv. tillægges stor betydning i Nord-Syd-arbejdet, men det er desværre næppe realistisk at vente skelsættende resultater på disse områder inden for de nærmeste år.

Jeg synes også, at man bør være opmærksom på, at selv om det lykkes at gøre fremskridt på områder som handelspolitik, teknologi, råvarer osv., vil dette kun i begrænset omfang komme de fattigere u-lande til gode, bl. a. fordi deres eksport – også af råvarer – som helhed er ret beskedet. Derfor vil disse lande fortsat i høj grad være afhængige af bistand udefra.

På bistandsområdet står vi i den situation, at hvert enkelt land kan gøre en indsats her og nu for i praksis at vise sin solidaritet med den 3. verden – uafhængigt af resultaterne af langvarige internationale drøftelser. For Danmarks vedkommende skal denne indsats bestå i at opretholde og gradvis øge vor bistand til udviklingslandene.

Der ligger utvivlsomt øgede samarbejds muligheder med de mere udviklede u-lande. Dette samarbejde, der støttes i form af bl. a. § 7-kreditter og investeringsgarantier, bør dog først og fremmest foregå på kommercielle vilkår, mens udviklingsbistanden fortsat bør koncentreres om de fattigere udviklingslande, hvor problemerne er størst.

7. Danmarks udviklingsbistand hviler på loven om internationalt udviklingssamarbejde fra 1971 med senere ændringer.

Af lovens formålsparagraf fremgår, at vægten i vores udviklingsbistand skal lægges på de sammenhørende elementer i udviklingsprocessen – økonomisk vækst, social fremgang og politisk uafhængighed.

Økonomisk vækst er en forudsætning for al udvikling; men det er naturligvis ikke lige meget, hvordan den økonomiske vækst forløber.

Indtil for få år siden var det en udbredt opfattelse, at en hurtig økonomisk vækst i udviklingslandene nærmest automatisk ville

[Udenrigsministeren]

»sive ned« til de brede befolkningsgrupper og dermed mindske deres massive fattigdomsproblemer. Erfaringerne har imidlertid vist, at de dårligere stillede befolkningsgrupper kun i ringe grad har nydt godt af den økonomiske vækst i udviklingslandene. Kun ved at satse mere direkte på at forbedre indkomst- og leveforholdene for de dårligere stillede befolkningsgrupper er der udsigt til en væsentlig nedgang i fattigdomsproblemerne.

Denne politik, de elementære behovs strategi, omfatter opfyldelse af de fattige befolkningsgruppers behov for fødevarer, bolig, rent drikkevand, rimelige sundhedsforhold, elementær undervisning osv. Formålet med strategien er ikke en humanitær indsats, men derimod at forøge indkomstdannelsen blandt de fattigere befolkningsgrupper. Jeg vil i denne forbindelse gøre opmærksom på, at det på FNs kvindekongress af mange delegationer, herunder fra u-landene, blev understreget, at man på områderne sundhed, beskæftigelse og uddannelse, som indgår som væsentlige led i de elementære behovs strategi, måtte gøre en særlig indsats for kvinder. Jeg vil dog gerne understrege, at strategien ikke betyder, at hele indsatsen bør rettes direkte mod de fattigere befolkningsgrupper. Også indsatser som f. eks. anlæg af veje og havne og opførelse af cementfabrikker er meget vigtige. Der er således tale om en meget vanskelig balancegang mellem økonomisk vækst i mere traditionel forstand og en indsats, som er rettet mod de fattigere befolkningsgrupper.

I den forbindelse bør det også fremhæves, at de elementære behovs strategi har mødt nogen modstand blandt udviklingslandene, bl. a. fordi disse frygter, at strategien er udtryk for et ønske om at bortlede opmærksomheden fra kravene om en ny økonomisk verdensorden.

8. Loven indeholder ikke nærmere anvisninger på, hvilken vægt der skal tillægges de forskellige bistandsformer, men der har i løbet af 1970'erne udviklet sig en række principper for bistandens fordeling på forskellige bistandsformer, for samarbejdet med modtagerlandene m. v. Regeringen finder, at disse principper – som jeg vil vende tilbage til om et øjeblik – er udtryk for en passende balance mellem de forskellige hensyn, der må lægges til grund for vores bistand. Det er klart,

at vi løbende må vurdere principperne og drage nytte af de erfaringer, vi indhøster undervejs, således at midlerne udnyttes bedst muligt.

9. I bistandssamarbejdet søger vi en nogenlunde ligelig fordeling mellem den bistand, vi yder direkte til enkelte udviklingslande som bilateral bistand, og den bistand, vi gennem internationale organisationer yder til alle udviklingslande.

Mange udviklingslande foretrækker bistand gennem internationale bistandsorganisationer, bl. a. fordi u-landene i disse organisationer selv har en væsentlig indflydelse på, hvordan midlerne anvendes. Bistanden gives også så godt som altid uden klausuler. Det er en god udvikling, at den andel af de vestlige landes udviklingsbistand, der kanaliseres gennem internationale organisationer, er steget betydeligt gennem de senere år. Jeg er overbevist om, at der på den måde bidrages til en styrkelse af FNs og andre internationale organisationers rolle som formidler af samarbejde mellem nationerne.

Samtidig er det dog klart, at vi her i landet har en række ressourcer, som bedst udnyttes i et direkte, bilateralt samarbejde, og det er også af betydning, at vi knytter direkte forbindelser til lande i den 3. verden.

Som så meget andet i bistandssamarbejdet er multilateral bistand kontra bilateral bistand ikke et enten-eller, men et både-og, hvor den nogenlunde ligelige fordeling angiver en rimelig balance.

10. Den bilaterale bistand fordeles ligeligt mellem gavebistand og lånebistand. Gavebistanden anvendes f. eks., når det drejer sig om sundhedsprojekter, uddannelsesprojekter, udvikling af landdistrikter og landbrug. Denne bistand sigter især på at komme de fattigere befolkningsgrupper til gode. Ved udvælgelsen af projekter lægges vægten bl. a. på, at bistanden skal have en så stor spredningseffekt som muligt blandt den brede befolkning i udviklingslandene. Denne bistandsform stiller meget store krav til vores egen administrative kapacitet, bl. a. fordi indsatserne er meget forskellige fra det, vi kender fra vores egen samfundsudvikling.

Udviklingslånene, der i overvejende grad er bundet til danske leverancer, tager især sigte på at overføre teknologi til udviklingslandene og er således først og fremmest rettet mod den moderne industrisektor. Lånene

[Udenrigsministeren]

giver dansk erhvervsliv mulighed for at deltage aktivt i udviklingssamarbejdet. Det kan dreje sig om f. eks. udstyr til mejerier, cementfabrikker og slagterier – alt i alt et bredt udsnit af dansk industris produktionsområde.

Heller ikke når det gælder fordelingen mellem gave- og lånebistand, er der tale om et enten-eller, men om et både-og. De to bistandsformer supplerer hinanden i bestræbelserne på at opnå både økonomisk vækst og social fremgang.

11. Den svenske økonom og nobelpristager Gunnar Myrdal, der selv mere end nogen anden er gået ind for bistandssamarbejdet, fremkom for nogen tid siden med nogle opsigtsvækkende udtalelser, hvor han satte spørgsmålstegn ved hele idégrundlaget for udviklingsbistand. Han gav udtryk for, at katastrofehjælp og international fattighjælp eller ambulancetjeneste var den eneste mulige form for meningsfuld u-landsbistand. Fejlslagne u-landsprojekter skulle ifølge Myrdal være reglen snarere end undtagelsen, samtidig med at vi i u-landene kunne se det ene diktatur efter det andet vokse frem. Myrdals kritik har givet mere genlyd i Danmark end i Sverige. Fra de kredse, som aldrig har støttet anden u-landsbistand end den, der direkte havde et element af dansk erhvervsfremme, lød hoverende ord om, at dér kunne man bare se, hvor mislykket bistanden var med hensyn til at nå ud til de fattige i u-landene. At Myrdal samtidig udtalte, at vi ikke skulle yde mindre til u-landene, men tværtimod øge hjælpen, har jeg ikke i samme grad hørt kritikerne tage til sig.

12. Lad mig sige med det samme, at jeg ikke er enig med Myrdal. Det har glædet mig at se, at en fremtrædende økonom som Thoril Kristensen, der har fulgt udviklingssamarbejdet over samme periode som Myrdal, også klart har taget afstand fra hans synspunkter. Men holder vi fast ved sammenhængen i Myrdals udtalelser, nemlig at det ikke drejer sig om at skære ned på u-landsbevillingerne, men om, hvordan bevillingerne bedst anvendes, så er der grundlag for en fornuftig og saglig debat.

Regeringen anerkender fuldt ud behovet for humanitære indsatser i forbindelse med naturkatastrofer, krigshandlinger, misvækst og andre ekstraordinære situationer. Danmark har altid i sådanne situationer handlet hurtigt og ydet væsentlige bidrag til lindring

af øjeblikkelig nød. Det vil regeringen fortsat gøre, og behovet for sådanne indsatser er utvivlsomt stigende.

Regeringen må derimod tage afstand fra en generel omlægning af bistandsindsatsen til katastrofehjælp eller international fattighjælp, som Myrdal kalder det. Fattighjælp skaber ikke i sig selv nogen udvikling, men kan derimod fastlåse de fattiges nuværende dårlige vilkår. Der vil nemlig være en betydelig risiko for, at en omfattende fattighjælp fra industrilandene kunne virke som en sovepude for u-landenes egen indsats over for de fattige. Hr. Kelm-Hansen, der foruden sit arbejde her i tinget er formand for styrelsen for internationalt udviklingssamarbejde, udtrykte rammende i et TV-interview forskellen mellem humanitær indsats og bistandsindsats med henvisning til et kinesisk ordsprog, der siger:

»Giv en sulten mand en fisk, og du klarer hans problem i dag. Lær ham at fiske, og du klarer hans problem resten af livet.«

Efter regeringens opfattelse er det den sidstnævnte form for indsats, der kan medvirke til at løse udviklingsproblemerne.

13. De fejlslagne u-landsprojekter, som Myrdal og statsrevisorerne taler om, påkalder sig naturligvis mere interesse end de vellykkede.

Lad mig nævne et enkelt eksempel fra rigsrevisionens seneste beretning. Af rigsrevisionens omtale af bådebygningsprojektet i Bangladesh, som flere medlemmer af dette ting har haft lejlighed til at besøge, kunne man, hvis man kun læser kritikken, få det indtryk, at det var komplet forfejlet og mislykket. »Betydelig fejlbudgettering, mangelfuldt regnskabssystem og væsentlig socio-økonomisk kritik«, lyder overskriften i rigsrevisionens rapport, og det blev i pressen til endnu mere dramatiske formuleringer. »Skandaløs forvaltning af u-landsbistanden«, skrev et blad. »U-landsbistand gik til de rige og ikke til de fattige«, hed det i et andet, og så fremdeles. Rigsrevisionen erkender dog også de vanskeligheder, der er forbundet med et sådant projekt.

Og hvad er så kendsgerningerne?

For det første, at det er lykkedes i et fattigt land som Bangladesh at etablere et vel fungerende værft og at oplære et par hundrede håndværkere og teknikere i en produktionsmetode, som er ganske ny derude, og som

[Udenrigsministeren]

har medført, at værftet kan færdiggøre en båd hver dag.

For det andet, at disse både er meget eftertragtede. Det skal erkendes, at der har været problemer med motorerne til bådene, hvorfor man måtte gå over til et andet mærke. Bådene er også blevet dyrere end beregnet, men henvend halvdelen af fordyrelsen skyldes inflation.

For det tredje har projektet skaffet beskæftigelse til adskillige tusinde fattige fiskere, som har en daglig indtægt fra fiskeri med disse både. På eget initiativ lod Danida foretage en undersøgelse, der viste, at mange af bådene efter al sandsynlighed ejes af mellem-mænd, som har kunnet skaffe den nødvendige kapital. Selv om det ikke indgik i bevilningsforudsætningerne, at kun fattige fiskere ville komme til at eje bådene, har Danida på baggrund af undersøgelsen søgt at finde måder og midler til at rette op på dette forhold.

Vel har projektet fejl og mangler, men det er helt urimeligt at sige, at danske skatteydere penge her er spildt.

14. Det er klart, at det er forbundet med særlige vanskeligheder at gennemføre projekter planmæssigt i udviklingslande, der netop er karakteriseret ved dårlig økonomi, svag administration, utrænede planlægningsmyndigheder og tunge beslutningsprocesser. Der er dog grund til at understrege, at de fleste projekter trods vanskelighederne gennemføres i overensstemmelse med planerne.

15. Udviklingsbistand er et samarbejde mellem to selvstændige lande. Ved at lade modtagerlandene selv prioritere udnyttelsen af bistanden sikrer vi bedst, at bistanden indpasses i udviklingsplanerne, og at modtagerlandet også lever op til de forpligtelser, det påtager sig i forbindelse med projekterne. Planlægningen af projekterne sker i nøje samarbejde med modtagerlandets myndigheder, og vi søger fra dansk side at opstille realistiske forudsætninger i projektaftalerne.

16. Det giver naturligvis regeringen anledning til bekymring, at demokratiet har så trange kår i u-landene, og at vi ser, at demokratier i deres vorden løbes over ende af diktaturer af den ene eller anden slags. Jeg vil gerne understrege, at udviklingsbistanden gives til landet og dets befolkning som helhed og ikke til støtte for denne eller hin regering. Det må derfor fortsat være bistandens nyttevirkning for u-landene og deres brede

befolkning, der er afgørende for, om en indsats fortsættes eller indstilles.

17. Regeringen er fortsat af den opfattelse, at bistanden bør koncentreres om de fattigere udviklingslande, og at den væsentligste del af den bilaterale projektbistand bør kanaliseres til et begrænset antal hovedmodtagerlande, således at vi i Danmark har mulighed for at udnytte de erfaringer fra samarbejdet med de enkelte lande, som vi indhøster undervejs. For øjeblikket er Tanzania, Kenya, Indien og Bangladesh vore hovedmodtagerlande. Vi har erfaringer for, at det i samarbejdet med disse fire lande er muligt at nå til enighed om projekter, der er i overensstemmelse med de grundlæggende principper for dansk bistand. Vi yder udviklingslån til en noget videre kreds af lande, principielt til lande med et bruttonationalprodukt pr. indbygger på op til 550 dollars om året, men også for lånebistanden må vi af hensyn til effektiviteten arbejde med en vis koncentration.

18. Bistandsbevillingernes størrelse tager folketingset stilling til i forbindelse med behandlingen af finansloven, og regeringen fremlægger hvert år en plan for bistandsbevillingernes størrelse i den kommende 5-årsperiode. Jeg kan dog allerede nu oplyse, at regeringen i den næste 5-årsplan, som fremlægges for folketingset umiddelbart før juleferien, vil gå ud fra en bistand på 0,7 pct. af bruttonationalproduktet i 5-årsperioden 1981-85. Dette indebærer ikke, at der ikke kan ske forøgelser i perioden. Regeringen vil undersøge mulighederne år for år, således at vi inden for 5-årsperioden bevæger os op mod målsætningen på 1 pct. af bruttonationalproduktet. Der skal således ikke herske tvivl om, at vi fra regeringens side er indstillet på at leve op til de målsætninger, som er indeholdt i FNs strategi for det 3. udviklings-tår.

19. Jeg vil til slut komme ind på et par elementer, som også hører med i billedet af regeringens bistandspolitik, nemlig den humanitære og uddannelsesmæssige støtte til undertrykte folk og folkegrupper i det sydlige Afrika og samarbejdet med private organisationer.

20. Den danske støtte til ofrene for undertrykkelsen i det sydlige Afrika, der blev indledt i midten af 1960'erne, er på baggrund af det voksende bistandsbehov gradvis øget, og »apartheid-bevillingen« udgjorde i 1979 25

[Udenrigsministeren]

mill. kr. Støtten gives i overensstemmelse med opfordringer fra FNs sikkerhedsråd, der har fastslået, at der i det sydlige Afrika foreligger en undertrykkelse, som bør bringes til ophør. Udviklingen forud for Zimbabwes selvstændighed i april i år viser betydningen af, at vi i den vestlige verden viser vores solidaritet med ofrene for den racistiske undertrykkelse.

Der er afsløret alvorlige mangler ved administrationen af en af de organisationer, vi har støttet, International University Exchange Fund.

Når de kritisable forhold i IUEF har haft mulighed for at udvikle sig, som tilfældet har været, skyldes det et helt usædvanligt sammenfald af omstændigheder, idet både IUEFs interne administration og IUEFs revisionsfirma har svigtet, samtidig med at IUEF har været genstand for politisk infiltration.

Mislighederne har betydet, at ca. 1.600 IUEF-stipendiater uforskyldt er bragt i en meget vanskelig situation.

Derfor har jeg over for finansudvalget fremsat forslag om, at der ydes et dansk bidrag til videreførelse af den igangværende stipendievirksomhed indtil 1. april 1981.

21. Regeringen vil fortsat udbygge samarbejdet med private organisationer i forbindelse med bistanden. Disse organisationer med vidt forskellig baggrund – det drejer sig om politiske, kirkelige og andre folkelige organisationer – supplerer på en meget værdifuld måde det statslige bistandssamarbejde. Samtidig udfører de en omfattende oplysningsindsats her i landet, som er af uvurderlig betydning for forståelsen for udviklingslandenes yderst vanskelige situation og dermed for nødvendigheden af, at Danmark yder en indsats på bistandsområdet.

22. I debatten om den danske udviklingsbistand bør vi heller ikke glemme de mange danske enkeltpersoner, virksomheder og institutioner, der på den ene eller anden måde er direkte involveret i bistandssamarbejdet. De yder en meget engageret og dygtig indsats under meget vanskelige vilkår.

23. Alt i alt er det min opfattelse, at den danske bistand til udviklingslandene er tilrettelagt på en sådan måde, at den tjener sit formål. Samtidig skal jeg dog være den første til at indrømme, at der har været mangler i gennemførelsen af enkelte projekter, og at

bistanden ikke nødvendigvis har fundet sin endegyldige form.

Det er nu mere end 10 år siden den danske udviklingsbistand sidst har været gjort til genstand for en samlet vurdering og gennemgang.

På denne baggrund og i lyset af den seneste tids debat har jeg besluttet at nedsætte et sagkyndigt udvalg til at gennemgå principperne for den danske bistand til udviklingslandene med henblik på inden for rammerne af en ny økonomisk verdensorden at klarlægge, hvorledes vi mest hensigtsmæssigt kan bidrage til den 3. verdens udvikling. Det er mit håb, at en sammenhængende vurdering af bistanden også vil tilføre den offentlige debat det helhedsbillede af bistanden og dens værdi, som debatten i dens nuværende form synes at savne, fordi der i vidt omfang generaliseres fra løsevne eksempler, der ikke er typiske for det danske bistandssamarbejde.

Danmark er et af de fire industrialiserede lande i hele verden, der lever op til FNs målsætning om at anvende 0,7 pct. af bruttonationalproduktet til u-landsbistand. Det har placeret os markant, selv om vi er et lille land. På grund af Nord-Syd-problemets enorme omfang må Danmark fortsat være i forreste linie, når det i praksis gælder om at vise international solidaritet. Derved skal vi skabe os mulighed for i EF, i FN og i andre internationale organisationer at presse udviklingen den rigtige vej. Jeg håber, at der i folketinget vil være en bred opslutning bag en sådan linie.

Skriftlig fremsættelse af forslag:

Anders Poulsen (V):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Fradrag for udgifter til bistand i skattesager). (Lovforslag nr. L 55).

Jeg skal i øvrigt henviser til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget.

Fiskeriministeren (Poul Dalsager):

Jeg tillader mig herved for det høje ting at fremsætte: